

акта, тягнуть за собою його виключення з системи доказів, і тим самим сумнів тлумачиться на користь підозрюваного, обвинуваченого;

5) презумпція невинуватості стосовно конкретного випадку може бути спростована лише в результаті повного, всебічного та об'єктивного, без усякої упередженості дослідження доказів у їх сукупності лише встановленими законом засобами та при безумовному дотриманні всіх процесуальних гарантій та процедур.

Список використаних джерел

1. Бобік В. П. Історико-правова характеристика розвитку презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини в кримінальному провадженні України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2017. Серія ПРАВО. Випуск 43. Том 2. С. 157–160.

2. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>.

3. Рішення Конституційного Суду України від 8 червня 2022 року № 3-р(П)/2022 у справі за конституційною скаргою Кротюка Олександра Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України (справа щодо презумпції невинуватості). *Конституційний Суд України* : [сайт]. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/43911-prezumpciya-nevynuvatosti>.

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : підпис. 04 лист. 1950 р. *Верховна Рада України* [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Тецька Інна Михайлівна,

аспірант кафедри інформаційного,
господарського та адміністративного права
Національного технічного університету
України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського», адвокат

НЕЗАКОННЕ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ АДВОКАТУ В РАЗІ ПОДАННЯ ЗАЯВИ ПРО ЗУПИНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальним на сьогоднішній день є питання порушення внаслідок незаконного здійснення повідомлення про підозру права на захист підозрюваних (обвинувачених), які отримали свідоцтво на право зайняття адвокатською діяльністю, зокрема і через належне її

повідомлення про права в кримінальному провадженні та їх роз'яснення неповноважною особою.

Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура [1, с. 29–30].

Статтею 480 КПК України визначено осіб, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.

Згідно правової позиції Великої Палати Верховного Суду, викладеної в постанові від 11 грудня 2019 року по справі № 536/2475/4-к, додаткова гарантія у формі встановлення спеціальної процедури здійснення повідомлення про підозру окремим категоріям осіб полягає саме у перевірці підстав і наступному складанні та підписанні повідомлення визначеним законом суб'єктам [2].

Відповідно до п. 1. ч. 1 ст. 481 КПК України письмове повідомлення про підозру здійснюється: адвокату, депутату місцевої ради, депутату Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сільському, селищному, міському голові – Генеральним прокурором, його заступником, керівником обласної прокуратури в межах його повноважень [1, с. 868–870].

На думку правоохоронних органів положення п. 1 ч. 1 ст. 481 КПК України не застосовується у разі подання адвокатом заяви про зупинення адвокатської діяльності. Така правова позиція прокурорів суперечить нормам КПК України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами, зокрема: повідомлення про підозру адвоката у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснене виключно Генеральним прокурором, його заступником, прокурором Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя [3].

Положеннями ст. ст. 6, 17, 32 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Порядком ведення Єдиного реєстру адвокатів України затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 26 від 17 грудня 2012 року, визначено, що фізична особа має статус адвоката з часу отримання свідоцтва про право на заняття

адвокатською діяльністю і внесення відомостей про неї до Єдиного реєстру адвокатів України (далі – ЄРАУ) та до моменту припинення права на заняття адвокатською діяльністю і внесення про це відповідних відомостей до ЄРАУ.

Роз'ясненням щодо права адвоката, діяльність якого зупинена, затвердженого Рішенням Ради адвокатів України № 132 від 24 жовтня 2014 року, у разі зупинення адвокатом права на зайняття адвокатською діяльністю, відповідно до пункту першого частини першої ст. 31 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», такий адвокат не має права її здійснювати, проте він не позбавлений статусу адвоката та на нього поширюються гарантії адвокатської діяльності, передбачені чинним законодавством.

Аналогічне зазначене і в Рішенні № 126 від 10 червня 2016 року Ради адвокатів України «Про затвердження роз'яснення щодо можливості притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності під час зупинення його права на зайняття адвокатською діяльністю».

Таким чином, у разі подання заяви про зупинення адвокатської діяльності він не втрачає статусу адвоката.

Відтак, на нього розповсюджуються гарантії передбачені ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Водночас здійснення повідомлення про підозру неналежним суб'єктом має правові наслідки – така особа не вважається притягнутою до кримінальної відповідальності. На це вказує практика Європейського суду з прав людини, зокрема, у п. 46 рішення від 27 лютого 1980 року № 6903/75 у справі Девеер проти Бельгії (Deveer V. Belgium) зазначається, що «для цілей частини першої статті 6 Конвенції «звинувачення» (charge) може бути визначене як офіційне повідомлення, надане індивіду компетентним суб'єктом про те, що така особа підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення».

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду. / наук. ред.: І. В. Гловюк, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко ; (уклад.: О. С. Блашук, І. В. Гловюк, В. П. Кедик, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко, О. С. Троян). Одеса, 2019, 960 с.

2. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11 грудня 2019 року у справі № 536/2475/14-к <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86365236>.

3. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.